

VEJLEDNING
FOR
DANSKE
FLYGTNINGE
I SVERIGE

Udgivet af
KGL. DANSK GESANDTSKAB
FLYGTNINGEKONTORET, STOCKHOLM
JUNI 1944

VEJLEDNING FOR DANSKE FLYGTNINGE I SVERIGE

INDLEDENDE BEMÆRKNINGER.

I Løbet af kort Tid er der blevet opbygget en omfattende Administration til Ordning af de danske Flygtninges Forhold i Sverige. Paa de følgende Sider vil De finde en Oversigt over en Række vigtige Bestemmelser, som er blevet fastlagt under denne Administration, og tillige en almindelig Vejledning for Deres Ophold i Sverige fra den Dag, De som Flygtning fra Danmark sætter Deres Fod paa svensk Grund.

Mange af de Ting, der siges i denne Vejledning, angaar Deres Pligter og indskærper Deres Ansvar. Men det Grundsynspunkt, der ligger bag alle Reglerne, og som er bærende for hele Flygtningeadministratio- nen, er dog Ønsket om i videst muligt Omfang at hjælpe og bistaa Dem under de vanskelige Forhold i Landflygtigheden.

I Samarbejde med de svenske Myndigheder og Institutioner, som med storslaet Gæstfrihed har modtaget alle, som har maattet forlade Danmark under Okkupationen, har det danske Gesandtskab sat al sin Kraft ind paa at skabe saa gode og betryggende Forhold som muligt for den store Strøm af Flygtninge. Det

Flygtningekontor, som Gesandtskabet har maattet oprette til Varetagelsen af Tusinder af Landsmænds og Emigranternes Tarv, er selv ledet og sammensat af danske Flygtninge, hvis Maal det er i en Følelse af Solidaritet at virke til Gavn for dem, der ligesom de selv er blevet ramt af Landflygtighedens Skæbne. Vort første Ord til enhver nyankommen Flygtning skal derfor være et *Velkommen hertil!*

De Velfærdsopgaver, der paahviler Flygtningeadministrationen, er imidlertid ikke løst blot ved, at der sørges for Arbejde, Hjælp og Bistand til hver enkelt, som har Trang dertil. Der maa tillige i alles Interesse sørges for, at der holdes Orden og Justits. Dette skylder vi ikke alene Flygtningene selv, der maa undgælde for dem Modvilje, som den enkelte kan skabe ved at give et daarligt Eksempel; men Hensynet til det Land, hvori vi nyder Gæstfrihed, og Hensynet til Danmark, som vi repræsenterer, taler endnu stærkere for, at vi maa gøre alt, hvad der staar i vor Magt, baade fra den enkeltes og fra Flygtningeledelsens Side, for at modvirke ulovlig eller ukorrekt Optræden af danske Flygtninge i Sverige.

En særlig Advarsel maa straks her i de indledende Bemærkninger rettes mod at give *uforsigtige Oplysninger*, som kan skade Landsmænd i Danmark. Gang paa Gang har man efter Ønsker hjemmefra maattet indskærpe Flygtninge, at det er deres Pligt at tie stille med, hvem der har hjulpet dem herover, og hvorledes Flugten er foregaaet. Vi indskærper dette paa ny og henstiller i det hele taget indtrængende til Dem at være paa Vagt i Tale og Skrift overfor Muligheden af at røbe noget, som kan bringe andre i Ulykke eller

Forlegenhed. Der er Spioner og Stikkere ogsaa blandt dem, der udgiver sig for Venner og Landsmænd.

Der kan ogsaa være Grund til at advare mod at fæste for megen Lid til løse Rygter og mod at kolportere dem videre. Det er en almindelig Erfaring fra Flygtningesamfund i mange Lande, at Sladder og Bagvaskelse trives særlig godt under de unormale Forhold, Flygtninge lever under. Men man tjener ikke sit eget Lands Interesser ved at være med til at skabe indbyrdes Splid og Mistillid gennem Rygtedannelse. En sundere Fremgangsmaade er at paatale ethvert Forhold, som giver Anledning til Kritik, direkte overfor de ansvarlige Personer eller Myndigheder eller ved Henvendelse til den danske Presse, der virker i Sverige.

*

De Regler og Retningslinier for Organisationen af den danske Flygtningehjælp, som indeholdes paa de følgende Sider, angiver i store Træk Forholdene, som de er omkring Juni Maaned 1944. Der foregaar imidlertid en stadig Bevægelse og Udvikling i disse Forhold, og mange Enkeltheder har ikke kunnet medtages i denne Vejledning, der kun har til Formaal at give en mere almindelig Orientering. I vidt Omfang maa man derfor henvise Dem til, naar De staar overfor bestemte Problemer, at henvende Dem til Flygtningekontoret og dets Funktionærer rundt omkring i Landet, eller i visse særlige Tilfælde direkte til Det kgl. danske Gesandtskab i Stockholm, under hvilket Flygtningekontoret sorterer. Paa Side 36—37 vil De finde en Fortegnelse over de i Betragtning kommende Kontorer m. v. med Angivelse af Adresser og Telefonnumre.

MODTAGELSESCENTRALERNE.

Flygtninge fra Danmark, der ankommer til Sverige, bliver straks efter Ankomsten bragt til den nærmeste af de to Modtagelsescentraler i Malmö og Hälsingborg. Enhver nyankommen Flygtning skal passere en af disse to Centraler. Modtagelsescentralerne er under svensk Ledelse, men der findes danske Repræsentanter paa Stedet. Paa Modtagelsescentralerne faar Flygtningene den første Hjælp og Vejledning og indregistres som Flygtninge. Her foreviser man ogsaa, hvad man ved Ankomsten maatte have medført af Legitimationspapirer. Flygtninge, som ikke er i Besiddelse af gyldigt Pas, udstyres straks med en »Nödfallsvisering», der gælder, indtil Pas bliver tilstillet den paagældende.

Det svenske Politipersonale og danske Funktionærer optager Rapport om Flugten fra Danmark og om andre Forhold, som kan være af Interesse. Til andre Personer bør man intet fortælle.

Enhver nyankommen Flygtning gennemgaar en Lægeundersøgelse hos den paa Modtagelsescentralen ansatte danske Læge.

Paa Centralerne udstyres trængende Flygtninge med den nødvendigste Beklædning.

Beklædningsgenstande, der udleveres Flygtninge af de svenske Myndigheder og private Indsamlingskomitéer, eller hvortil der bevilges Hjælp af Flygtningekontoret, er naturligvis bestemt til personligt Brug og ikke til Salg.

Det er derfor **utilstedeligt at afhænde eller pantsætte saadanne Klædningsstykker.**

En saadan Handlemaade vil kunne medføre, at Flygtningekontoret nægter at yde paagældende yderligere Hjælp til Beklædning.

Opholdet i Centralerne i Malmö eller Hälsingborg skal ikke tage længere Tid end nødvendigt for at faa de nævnte Forhold i Orden. Efter Afrejse fra Modtagelsescentralerne kan man ikke vende tilbage til disse.

Flygtninge, som kan klare sig økonomisk med medbragte Midler (om Veksling se Side 28), faar i Almindelighed Lov til at forlade Modtagelsescentralen og tage Ophold og Arbejde paa et Sted i Sverige, hvor de i Henhold til Nödfallsvisering eller endeligt Visum har Opholdstilladelse. Det samme gælder Flygtninge, som har Familie eller Venner, der skriftlig eller telegrafisk har stillet Garanti for Udgifterne ved Opholdet her i Sverige.

Ubemidlede Flygtninge, som i Begyndelsen ikke har Mulighed for at klare sig selv, faar enten direkte anvist Arbejde eller bliver, hvis dette ikke er muligt, sendt til en af de danske Forlægninger. I saa Fald gives der Flygtningene Jernbanebillet og Kostpenge til Rejsen.

DE DANSKE FORLÄGNINGER.

For Flygtninge fra Danmark er der rundt om i Sverige i Hoteller, Pensionater, Feriehjem o. s. v. indrettet saakaldte »Forlægninger», der for de flestes Vedkommende er beregnet til midlertidigt Ophold. De paagældende vil nemlig derfra gennem den lokale »Arbetsförmedling» faa anvist passende Arbejde saa hurtigt som mulig. En Række Forlægninger af mere permanent Karakter er forbeholdt syge, Rekonvalescenter,

svagelige og arbejdsudygtige, Mødre med mindre Børn samt ældre Personer. Allerede ved Fordelingen fra Modtagelsescentralerne søger man saavidt muligt at anbringe de enkelte Flygtninge i den Forlægning, hvor de hører hjemme, dog under Hensyn til de øjeblikkelige Pladsforhold de enkelte Steder. En Forlægning er forbeholdt ortodokse, jødiske Flygtninge.

Enlige Flygtninge, der er i Besiddelse af mere end 500 sv. Kr., og Ægtepar, der er i Besiddelse af mere end 800 sv. Kr. med et Tillæg af 200 Kr. for hvert Barn, som skal forsynes i Sverige, skal yde kontant Betaling for Opholdet (5—6 Kr. daglig for voksne). Der afkræves dog ikke større Beløb, end at de efter Betalingen har de nævnte Beløb i Behold.

Flygtninge, der i danske Kroner har tilsvarende Midler, skal betale efter samme Regler, idet Forlægningslederen vil være behjælpelig med Veksling. For Flygtninge, der har løbende Indtægter, træffes Bestemmelse i hvert enkelt Tilfælde. Pensionsudgifter for Flygtninge, der herefter ikke skal betale kontant, samt evt. udbetalte Lommepege debiteres hver enkelt Flygtning, idet al Hjælp ydes under Forbehold af muligt Krav paa Tilbagebetaling, se Side 22.

I Forlægningen er den af Flygtningekontoret ansatte Leder eller Tillidsmand den øverste Myndighed, og Flygtningene maa rette sig efter de Ordensregler, han fastsætter.

Forlægningslederen eller Tillidsmanden udbetaler hver 10. Dag Lommepege (10 Kr.) til hver Flygtning over 16 Aar, der er i Besiddelse af mindre end 50 svenske Kroner eller tilsvarende Beløb i dansk Valuta efter nærmere fastsatte Retningslinier. Til

Børn udbetales Lommepege med det halve Beløb. Disse Lommepege skal dække alle daglige Smaaforbrødenheder.

Flytning fra en Forlægning til en anden kan kun ske efter skriftlig Ansøgning til Flygtningekontoret, der indsendes gennem Forlægningslederen, og det er normalt en Betingelse, at den paagældende Ansøger selv er i Stand til at betale Rejseomkostningerne. Kun naar det drejer sig om Flytning til Syge- eller Alderdomshjem, Mødrehjem eller til den nærmeste Familie i en anden Forlægning, kan der opnaas fri Rejse.

Permission fra en Forlægning for egen Regning, f. Eks. for at besøge Venner eller Familie eller for at søge Arbejde, kan opnaas efter Aftale med Forlægningslederen.

Flygtninge, der gentagne Gange eller i særlig grov Form har vist manglende Arbejdsvilje eller manglende Vilje til at indordne sig under gældende Forskrifter, vil efter nærmere fastsatte Regler kunne anbringes paa en Disciplinærforlægning.

Flygtninge, som gennem den lokale Arbejdsformedling har faaet anvist Arbejde, eller som selv har skaffet sig Arbejde, der er anmeldt for og godkendt af Arbejdsformedlingen, vil af denne blive udstyret med det fornødne Arbejdstøj og Rejsepenge til Arbejdsstedet. Ubemidlede Flygtninge, der har opnaaet Plads paa Skole, Universitet eller Lærestanstalt, vil gennem Forlægningslederen kunne faa Jernbanebillet og Kostpenge til Rejsen.

Flygtninge, der har faaet anvist Arbejde, kan ikke vende tilbage til Forlægningen igen, selv om Arbejdet

af den ene eller anden Grund ophører. Flygtninge, der mister deres Arbejde, skal henvende sig til nærmeste Arbetsformidling, som vil forsøge at faa dem i Arbejde igen. (Se nærmere Side 12)

SENERE OPTAGELSE I FORLÄGNING.

Personer, som ikke har været i Forlægning, fordi de hidtil har kunnet klare sig selv med egne Midler eller med Støtte fra Familie og Venner, kan, hvis deres Forhold væsentlig ændres, søge om Optagelse paa en dertil egnet Forlægning. Ansøgere skal fra Flygtningekontoret rekvirere en Ansøgningsblanket og indsende denne i udfyldt Stand, hvorefter der bliver taget Stilling til Spørgsmaalet.

PAS OG OPHOLDSTILLADELSE.

Enhver Flygtning, som opholder sig i Sverige, skal have eget Pas, saafremt paagældende er fyldt 15 Aar. Børn under denne Alder kan føres paa et af Forældrenes Pas. En Flygtning, der ankommer til Sverige uden at være i Besiddelse af gyldigt dansk Pas (eventuelt Fremmedpas), vil derfor snarest blive forsynet med Pas.

Pasafhøring foretages ved Modtagelsescentralerne i Malmö og Hälsingborg samt i Flygtningekontorets Pasafdeling i Stockholm. De paagældende Steder drages der Omsorg for Udstedelse af Pas og Indsendelse af Ansøgning om Opholdstilladelse, som gives af den svenske Socialstyrelse. Naar Opholdstilladelse er meddelt, har danske Statsborgere uden videre tillige Arbejdstilladelse, medens statsløse skal have særlig Ar-

bejdstilladelse. *Opholdstilladelse gives kun undtagelsesvis til Stockholm, Göteborg og Malmö.*

De af det danske Gesandtskab i Stockholm eller de danske Konsulater i Sverige i Tiden 1. September 1943 — 30. Marts 1944 udstedte Pas forbliver uden Paategning af nogen Art gyldige indtil 31. Marts 1946. Andre Pas maa derimod i god Tid inden Udløbet af Gyldighedsperioden sendes ind til Flygtningekontorets Pasafdeling til Fornyelse.

Opholdstilladelse meddeles for en bestemt Periode, der er anført i Paategningen om Opholdstilladelse i Passet.

Den svenske Regering har dog besluttet, at alle inden den 31. Marts 1944 meddelte Opholdstilladelser, der er indført i Pas udstedt af danske Myndigheder i Sverige i Tiden 1. September 1943 — 30. Marts 1944, uden videre forlænges indtil 30. September 1944, selv om Opholdstilladelsen efter sit Indhold udløber tidligere. I andre Tilfælde maa Ansøgning om Forlængelse af Opholdstilladelse indgives til Socialstyrelsen i god Tid, forinden Tilladelsen udløber. Dette sidste gælder ogsaa for de særlige Tilladelser til Ophold i Omraader, der er forbudt for Udlændinge.

Ansøgning om Opholdstilladelse udfærdiges i to Eksemplarer og indsendes sammen med Passet til Kungl. Socialstyrelsen, Utlänningsbyrå, Birger Jarls Torg 5, Stockholm. Ansøgningsskema faas i Socialstyrelsen og paa Flygtningekontorets Pasafdeling. For Meddelelse af Opholdstilladelse (Visum) erlægges Gebyr, men ubemidlede Flygtninge vil i Almindelighed faa Visum gratis første Gang. Ved Fornyelser maa Ansøgning om Fritagelse for at betale Gebyr

indsendes til Socialstyrelsen ledsaget af Attest om Ubemidlethed. For Flygtninge, som opholder sig i Stockholm, sker Fornyelse af Opholdstilladelsen ved direkte Henvendelse til Socialstyrelsen. For Flygtninge, som bor andre Steder, ordnes Fornyelsen gennem Landsfiskalen i det Distrikt, hvor vedkommende bor. Man bør anmode Landsfiskalen om at afgive sin Udtalelse samtidig med, at han indsender Passet til Socialstyrelsen.

Før Passet indsendes til en offentlig Institution, bør man sikre sig Rationeringskort hos nærmeste Kristidsnämnd 6 Uger frem i Tiden.

Skal man flytte fra et Omraade til et andet, i hvilket man ikke har Opholdstilladelse, maa man sende Ansøgning til Socialstyrelsen om Opholdstilladelse for det Omraade, man skal til.

Midlertidig Opholdstilladelse kan i visse Tilfælde (f. Eks. Højtider, Besøg hos Familie eller lign.) bevilges af Socialstyrelsen, naar Ansøgning herom indsendes dertil.

Alle Spørgsmaal om Understøttelse, Hjælp til Klæder, Arbejde, Opholdstilladelse m. v. kan ordnes pr. Brev, eventuelt pr. Telefon, og berettiger ikke til Rejse til et Omraade, hvor man ikke har Opholdstilladelse. Tilsidesætter man dette, kan man ikke forvente nogen Hjælp, men maa regne med at blive sendt tilbage, eller at det svenske Politi griber ind.

ARBEJDE OG ARBEJDSFORHOLD.

Enhver arbejdsfør Flygtning har Pligt til at forsøge sig selv ved Arbejde, forsaavidt vedkommende

ikke kan klare sig ved egne Midler eller ved privat Hjælp.

Mulighederne for at opnaa Arbejde i Sverige for danske Flygtninge har hidtil været ret gode, men en Del Virksomheder paa forskellige Fagomraader begynder dog nu at begrænse Antallet af Nyansættelser og i visse Tilfælde at afskedige deres Medarbejdere, fordi Virksomhederne frygter for Afsætningsvanskeligheder ved Krigens Afslutning.

Der er dog stadig visse Muligheder for, at dygtige Fagarbejdere kan opnaa Arbejde i deres Fag, men der kan ofte gaa nogen Tid, inden saadant Arbejde kan fremskaffes.

For handels- og kontoruddannede Flygtninges Vedkommende er Mulighederne for at opnaa Arbejde inden for Faget gennem den svenske Arbetsförmedling ikke store, saaledes at disse — hvis de ønsker Arbejde i Faget — maa regne med selv at skulle skaffe sig saadant Arbejde.

Arbetsförmedlingens Muligheder for at skaffe danske mandlige Flygtninge Arbejde ligger foruden ved de af Arbeidsmarknadskommissionen igangsatte Vej-arbejder hovedsagelig paa Landbrugs- og Skovbrugsomraaderne samt i en vis Udstrækning paa Fabriker, men Behovet for dansk Arbejdskraft til Skovarbejde bliver dog stadig mindre. For de kvindelige Flygtninges Vedkommende vil Arbetsförmedlingen i Almindelighed kunne skaffe disse husligt Arbejde, men ogsaa i et vist Omfang Fabriksarbejde.

Flygtninge maa derfor være indstillet paa at overtage Arbejde udenfor deres Fag, som de enten selv

kan skaffe sig, eller som bliver dem anvist gennem Arbejdsförmedlingen.

En Flygtning kan saaledes normalt ikke forvente at opnaa økonomisk Understøttelse fra Flygtningekontoret, blot fordi vedkommende ikke kan opnaa Arbejde i sit eget Fag, hvis paagældende kan opnaa et for ham under Hensyn til hans Helbredstilstand og Forhold iøvrigt egnet Arbejde uden for sit faglige Omraade.

Arbejdsförmedlingen i Sverige henhører under Statens Arbetsmarknadskommission. I hvert af de svenske Län (Amter) findes en Länsarbetsnämnd, der forvalter Arbejdsanvisningen m. m. indenfor Länet. Til Länsarbetsnämnden er der som Regel knyttet en særlig Medarbejder (Utlänningsamanuens), der har til Opgave specielt at beskæftige sig med Anvisning af Arbejde til Flygtninge. Under Länsarbetsnämnden henhører endvidere en lang Række lokale Arbejdsanvisningskontorer i de større Byer m. m. samt en Række lokale Ombudsmænd i de mindre Byer.

Paa de danske Forlægninger findes der endvidere i visse Tilfælde en særlig Repræsentant for Arbejdsförmedlingen, der specielt skal søge at anvise Arbejde til de paa Forlægningen boende danske Flygtninge.

Flygtninge har Adgang til at rette Henvendelse til et af den svenske Arbejdsförmedlings ovennævnte Kontorer for at opnaa Bistand ved Anvisning af Arbejde eller iøvrigt ved opstaaede Vanskeligheder i Arbejdsforhold. Saafremt der maatte være Tale om, at Flygtningen kommer ud for særlige Vanskeligheder, vil det i Almindelighed være bedst, at vedkommende ved personlig eller skriftlig Henvendelse sætter sig i For-

bindelse med Utlänningsamanuensen (Länsarbetsnämnden) herom.

Enhver arbejdsfør dansk Flygtning bør paa eget Initiativ hurtigst muligt tilmelde sig Arbejdsförmedlingen, for at denne kan skaffe vedkommende egnet Arbejde.

Flygtningen bør imidlertid ikke passivt afvente, at der anvises ham Arbejde gennem Arbejdsförmedlingen, men bør selv ved personlig eller skriftlig Henvendelse til svenske Arbejdsgivere søge at skaffe sig Arbejde.

Det understreges, at Flygtningen ikke maa tiltræde et Arbejdsforhold, inden vedkommende er i Besiddelse af et Pas, der er viseret af Socialstyrelsen, og at Flygtningen kun maa tage Arbejde inden for de Omraader, hvor vedkommende i Henhold til Socialstyrelsens Visum er berettiget til at opholde sig. *Visum opnaas hurtigst gennem Arbejdsförmedlingen.*

Ved Anvisning af Arbejde vil Flygtninge, der ikke allerede er i Besiddelse af fornødent Arbejdstøj, ved Henvendelse til Arbejdsförmedlingen kunne faa saadant udleveret.

Saafremt Flygtningen i den Plads, vedkommende opnaar, skal være i Besiddelse af Arbejdsredskaber, og saafremt han ikke selv har Midler til at skaffe sig saadanne, vil den paagældende gennem Arbejdsförmedlingen kunne indsende skriftlig Ansøgning til Flygtningekontoret om Hjælp hertil.

Ved Anvisning af Arbejde vil en Flygtning, der ikke selv er i Besiddelse af fornødne Midler, af Arbejdsförmedlingen kunne faa udstedt Rekvisition paa Billet fra Opholdsstedet til Arbejdsstedet samt til Dækning af Udgifterne for Kost og Logi i indtil de første 14

Dage af Arbejdsperioden. Vedkommende vil endvidere gennem Arbejsförmedlingen eventuelt kunne faa udbetalt Kostpenge til Rejsen.

Hjælp til Dækning af Rejsseudgifter til Arbejdspladsen vil normalt gennem Arbejsförmedlingen kun kunne ydes ved første Ansættelse, saaledes at Flygtningen senere selv maa betale Rejsen. Anvises der en Flygtning paa et Huggerkursus andet Arbejde, vil paagældende dog kunne faa Rejsepenge gennem Arbejsförmedlingen.

Saafernt en Flygtning er uden Midler, og Arbejsförmedlingen ikke straks kan anwise vedkommende Arbejde, vil den paagældende gennem Arbejsförmedlingen kunne faa udbetalt Ventepenge.

Statens Arbejdsmarknadskommission har oprettet en Række Kurser i *Skovarbejde* (Huggerkurser), hvortil ogsaa Flygtninge har Adgang. Anvisning af Skovarbejde foretages af Arbejsförmedlingen. Et Huggerkursus varer 6 Maaneder. Deltagerne faar udleveret Arbejdsredskaber af den svenske Arbejdsmarknadskommission og kan om fornødent faa udleveret særligt Arbejdstøj, herunder Fodtøj, gennem Arbejsförmedlingen. Deltagerne vil ligeledes gennem Arbejsförmedlingen faa udleveret Spisebestik m. v. Fra Arbejdsmarknadskommissionen ydes der Deltagerne et Tilskud paa Kr. 1.50 pr. Arbejdsdag.

Huggerkurserne er i Almindelighed indrettet i Statens Arbejdsmarknadskommissions Barakker.

Ved hvert Huggerkursus findes som Regel 10—12 Flygtninge, der vælger en Tillidsmand til at repræsentere sig overfor Arbejdsgiveren, Instruktøren og Läns-

arbetsnämnden samt Flygtningekontoret. Tillidsmanden er tillige Flygtningekontoret behjælpelig med at fremskaffe regelmæssige Oplysninger om Huggerkursets Forhold, herunder Oplysninger om de af Deltagerne indtjente Beløb.

Nærmere Vejledning om Huggerkurser kan faas ved Henvendelse til Arbejsförmedlingen eller Flygtningekontoret.

Flygtninge, der deltager i de nævnte Huggerkurser, er i Kursustiden berettiget til at søge andet Arbejde og til at kræve, at Arbejsförmedlingen skal bistaa dem hermed, men Deltagerne bør ikke forlade Skovarbejdet, forinden andet Arbejde er sikret.

Ved de af Arbejdsmarknadskommissionen iværksatte *Vejarbejder* er der endvidere beskæftiget en Del danske Flygtninge. Disse modtager i den første Tid en fast Timeløn, men efter en kortere Tilvænningsperiode overgaar de til Akkordløn. Vejarbejderne bor i Barakker, der i det væsentlige er af samme Art som de, der benyttes ved Huggerkurserne. Ved hver Barak for Vejarbejdere vælger Deltagerne en Tillidsmand efter samme Regler som Skovarbejderne.

Flygtninge har iøvrigt til enhver Tid Adgang til ved egen Hjælp og/eller ved Hjælp af Arbejsförmedlingen at søge andet Arbejde, men vedkommende maa naturligvis overholde de Opsigelsesfrister, som gælder paa den Arbejdsplads, hvor paagældende er beskæftiget.

Henvendelse til Arbejsförmedlingen vil kunne foretages ved personligt Fremmøde eller skriftligt.

Ved Arbejdsskifte maa Flygtninge altid give Flygtningekontoret Underretning om den nye Adresse.

Da svenske Arbejdsgivere lægger stor Vægt paa, at Personer, der søger Arbejde, er i Besiddelse af Erklæringer («betyg») fra tidligere Arbejdspladser, bør Flygtninge, som forlader en Arbejdsplads, altid hos Arbejdsgiveren sikre sig et saadant »betyg».

Flygtningen maa udføre sit Arbejde paa bedst mulig Maade og maa indstille sig paa at klare sig selv ved Hjælp af sin Arbejdsindtægt. Flygtningekontoret vil træffe nødvendige Foranstaltninger mod saadanne Flygtninge, som er arbejdsu villige, eller som paa anden Maade skader danske Flygtninges Anseelse.

Flygtninge vil altid kunne søge Bistand hos Arbejdsformedlingen (Utlänningsamanuensen) eller hos den danske Länsinspektør, hvor en saadan findes. Länsinspektørerne er ansat af Flygtningekontoret til at varetage Flygtningenes Interesser indenfor deres Län, og Flygtningene kan altid henvende sig til disse og opnaa Raad og Vejledning i alle Spørgsmaal. Det er endvidere Länsinspektørernes Opgave i Samarbejde med Länsarbetsnämnden og ved regelmæssige Rejser rundt omkring i deres Arbejdsomraade at holde sig orienteret om Flygtningenes Arbejdsforhold samt Flygtningenes sociale Problemer iøvrigt. Länsinspektører er foreløbig ansat i Blekinge Län (Karlskrona), Jönköpings Län (Jönköping), Kronobergs Län (Växjö) og Södermanlands Län (Eskilstuna) (se Side 36).

STUDIER, SKOLER OG ANDEN UDDANNELSE.

Studier.

Flygtninge fra Danmark, der har afbrudt et Universitetsstudium eller et hermed ligestillet Studium, kan, hvis de er i Trang, paaregne Støtte til fortsat

Studium ved en tilsvarende højere Lærestalt i Sverige, forsaavidt de gennem en indledende Universitetseksamen som Led i Fagstudiet eller eventuelt paa anden Maade kan dokumentere, at de egner sig for Studiet. Studerende fra danske Lærestalter, hvor Optagelse sker efter Adgangsprøve eller er betinget af en vis Eksamenskvote, anses herigennem at opfylde fornævnte Vilkaar.

Godkendelse som Studerende medfører Ret til en Studieunderstøttelse, der i visse Tilfælde ydes i Form af gratis Kost, Logi m. v., og hvis Støttelse er fastsat under Hensyntagen til det stedlige Leveomkostningsniveau. Studieunderstøttelse ydes som al anden Hjælp fra danske Statsmyndigheder under Forbehold af muligt Krav om Tilbagebetaling. Da Halvdelen af de Midler, hvoraf Studieunderstøttelsen udredes, hidtil er tilvejebragt ved Gaver fra svensk Side, har Forbeholdet hidtil kun angaaet den resterende Halvdel. For den Dels Vedkommende, der herefter udredes af Flygtningekontorets Midler, er det Tanken i givet Fald at anvende tilsvarende Principper som de for Dansk Studiefond gældende.

De danske Studerende i Sverige nyder i Hovedsagen svensk Universitetsundervisning m. v., hvortil kommer, at der i et vist Omfang er oprettet supplerende dansk Undervisning af juridisk Studerende (Lund og Uppsala) og polyteknisk Studerende (Stockholm). Studiet drives i Almindelighed med Henblik paa de gældende danske Eksamenskrav. For visse Fakulteters og Fags Vedkommende, hvor der ikke er større Forskel paa de svenske og danske Eksamenskrav, kan der aflægges Tentamen for svenske Professorer, saavidt muligt

med en dansk Censor. For andre Fakulteters Vedkommende vil Eksamen blive afholdt af danske Universitetslærere, første Gang i Foraarssemestret 1944. De Resultater, der opnaas ved saadanne Tentamina og Eksamina, vil formentlig kunne godskrives Kandidaterne i Danmark.

Der er af Gesandtskabet nedsat et Universitetsraad, bestaaende af danske Universitetsprofessorer, som bistaar Flygtningekontoret med Afgørelsen af principielle Spørgsmaal vedrørende danske Flygtninges højere Studier i Sverige.

Alle Spørgsmaal om Godkendelse som Studerende maa forelægges Flygtningekontoret i Stockholm. I praktiske Anliggender kan de Studerende paaregne Bistand af de stedlige svenske og danske Studenterorganisationer (Lund: Den danske Nation, Kyrkogatan 3; Uppsala: Dansk Samfund, Sturegatan 23), for Göteborgs Vedkommende af det derværende Flygtningekontors kulturelle Afdeling, Södra Hamngatan 33.

Studerende fra Danmark, der er i Stand til uden Støtte fra Flygtningekontoret at afholde Udgifterne ved Ophold i Sverige, vil i Almindelighed — bortset fra økonomisk Hjælp — ved Henvendelse til Flygtningekontoret kunne nyde Fordel af de nævnte Foranstaltninger, saasom supplerende Undervisning, Adgang til Eksamen etc.

Til *anden fortsat Uddannelse*, f. Eks. paa tekniske Skoler, Navigationsskoler m. v., kan der i et vist Omfang paaregnes Støtte, i det store og Hele efter tilsvarende Principper som ovenfor nævnt. Henvendelse herom rettes til Flygtningekontoret i Stockholm.

Skoleundervisning.

Der er aabnet danske Skoler i Lund og Göteborg; for Skoleelever blandt Flygtninge fra Danmark er der i Lund tilvejebragt Adgang til ren dansk Undervisning i Mellemskolen og Gymnasiets 3 Linier, i Göteborg til overvejende dansk Undervisning i samme Omfang samt i Realklassen og Underskolen. Endvidere er der i Foraaret 1944 oprettet dansk Undervisning i Hälsingborg for Elever i Underskolen m. v.

Der vil saavidt muligt allerede i Skoleaaret 1943—44 blive afholdt Aarsprøver og Eksaminer efter Retningslinier, der saa nøje som muligt svarer til de i Danmark gældende; bl. a. til Gennemførelse heraf har Gesandtskabet nedsat en Kommission for det højere danske Skolevæsen i Sverige.

Kan en Elev eller dennes Forsørger ikke selv afholde Udgifterne ved Elevens Underhold og Skolegang, vil der i vist Omfang kunne ydes Hjælp med sædvanligt Forbehold om muligt Krav paa Tilbagebetaling. Saa vel i Lund som i Göteborg er der oprettet Skolehjem for et Antal Elever, som ikke selv har kunnet skaffe sig Bopæl eller Forplejning.

Ansøgning om Optagelse paa en af de nævnte Skoler stiles til Skolen under Adresse: 1) Den danske Skole i Lund, Folkskoleseminariet, Getingevägen, Lund, 2) Flygtningekontorets kulturelle Afdeling i Göteborg og 3) Den danske Skole, c/o Den danske Klub, Bollbrogatan 4, Hälsingborg. En vis kvalitativ Udvælgelse er nødvendig, da der bl. a. af økonomiske Grunde ikke foreligger Sikkerhed for, at der kan beredes dansk Undervisning for enhver dansk Skoleelev indenfor de nævnte Rammer.

Om særlige Foranstaltninger, herunder eventuelle Uddannelseskurser for særlige Kategorier af danske Flygtninge, Adgang til Optagelse paa svenske Folkehøjskoler o. l., vil der i god Tid inden Foranstaltningens Begyndelse fremkomme Meddelelse i Bladet »Danskeren». (Se Side 34.)

Lærlingeuddannelse m. m.

Ved Henvendelse til Flygtningekontoret vil danske Flygtninge kunne opnaa Vejledning med Hensyn til Mulighederne for under Opholdet i Sverige at gennemgaa en Lærlingeuddannelse eller lignende.

Flygtninge, der ikke ved egne Midler eller ved Hjælp fra private kan afholde de med en saadan Uddannelse forbundne Udgifter, herunder Udgifterne til Kost og Logi i Uddannelsestiden, vil eventuelt gennem Flygtningekontoret kunne opnaa økonomisk Støtte til Uddannelsens Gennemførelse.

For at der kan ydes en Flygtning økonomisk Støtte til en Lærlingeuddannelse eller lignende, vil der blive krævet, at paagældende er egnet for den ønskede Uddannelse, og Hjælp vil som Hovedregel kun kunne ydes i Tilfælde, hvor den paagældende som Følge af Flugt fra Danmark har maattet afbryde en allerede i Danmark paabegyndt Uddannelse.

Saafrømt en Flygtning som Følge af Sygdom, Invaliditet eller anden særlig Grund ikke maatte kunne opnaa Arbejde i Sverige, vil der dog, dersom paagældende iøvrigt opfylder Betingelserne derfor, kunne ydes ham Hjælp til Uddannelse, og det samme vil være Tilfældet, dersom paagældende paa

Kan avlämnas
till post-
befordran
ofrankerat,
A. P. § 52: 2

LOSEN

Kgl. Dansk Gesandtskab

FLYGTNINGEKONTORET

Klara Södra Kyrkogata 11

Stockholm

Der anføres nøjagtig og udførlig
Adresse. For Logerendes Vedkom-
mende opgives tillige Lejlighedens
Indehavers Navn. Samtlige Perso-
ner, Flytningen omfatter, anføres.

Underskrift.

..... den .....

til .....

er flyttet fra .....

.....

.....

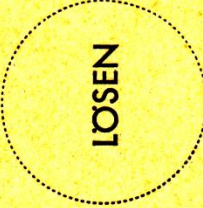
.....

.....

Fødselsaar
og -dato

Stilling

Navn:

Kan avlämnas
till post-
befordran
ofrankerat,
A. P. § 52: 2

Kgl. Dansk Gesandtskab

FLYGTNINGEKONTORET

Klara Södra Kyrkogata 11

Stockholm

Der anføres nøjagtig og udførlig
 Adresse. For Logerendes Vedkom-
 mende opgives tillige Lejlighedens
 Indehavers Navn. Samtlige Perso-
 ner, Flytningen omfatter, anføres.

..... den .....

Underskrift. ....

Navn: .....

Fødselsaar og -dato .....

Stilling .....

er flyttet fra .....

til .....

Grund af ung Alder ikke kan opnaa Arbejde, hvorved vedkommende kan forsørge sig selv.

Statens Arbetsmarknadskommission har godkendt, at ogsaa danske Flygtninge kan faa Adgang til de af Kommissionen oprettede Beredskabskurser. Henvendelse om Optagelse paa et saadant Kursus maa rettes til Arbetsförmedlingen, og saafremt Flygtningen ønsker økonomisk Støtte fra Flygtningekontoret i Kurstiden, maa særlig Ansøgning gennem Arbetsförmedlingen samtidig indsendes hertil.

Ansøgninger til Flygtningekontoret om økonomisk Støtte til Lærlingeuddannelse m. m. maa indeholde udførlige Oplysninger om Ansøgerens fulde Navn, Fødselsdata og Statsborgerforhold samt om, hvilken Uddannelse den paagældende kunde tænke sig at gennemgaa, og hvor paagældende ønsker at komme i Lære. Ansøgningen maa endvidere indeholde udførlige Oplysninger om vedkommendes Uddannelse og Arbejde henholdsvis i Danmark og Sverige, om vedkommendes økonomiske Forhold i Sverige, samt om hvorvidt vedkommende som Følge af Sygdom, Invaliditet eller anden særlig Grund er udelukket fra at opnaa Arbejde i Sverige.

ØKONOMISK HJÆLP.

De Midler, hvoraf Flygtningekontoret yder Hjælp til Flygtningene, er stillet til Raadighed for den danske Minister i Form af en Kredit fra svensk Side. Desuden er der gennem forskellige Indsamlinger i Sverige og Udlandet tilvejebragt en Række Midler til Anvendelse til særlige Formaal.

Hvorledes de danske Myndigheder til sin Tid vil se paa Flygtningehjælpen, kan man ikke have nogen Viden om nu. Det er muligt, at man vil forlange ydet Hjælp tilbagebetalt af de Flygtninge, der har Midler dertil; men det kan ogsaa tænkes, at man ikke vil stille et saadant Krav. Under Hensyn til denne Usikkerhed yder **Flygtningekontoret al økonomisk Hjælp med Forbehold af muligt Krav om Tilbagebetaling, undtagen naar det drejer sig om Gavebeløb, der ydes af de ved Indsamling eller lignende tilvejebragte særlige Midler.**

Flygtningekontoret yder kun Hjælp, naar det er nødvendigt, og naar Kontoret har konstateret, at den paagældende har gjort, hvad han kunde for at klare sig selv ved eget Arbejde og iøvrigt er ubemidlet og ikke modtager tilstrækkelig Hjælp fra anden Side.

Hjælp kan ikke ydes, blot fordi man ikke har kunnet faa Arbejde i sit eget Fag. Ligesom hjemme er man forpligtet til at tage det Arbejde, der tilbydes, naar man overhovedet har Evner og Kræfter dertil. Enhver Flygtning mellem 18 og 60 Aar maa, saafremt han ikke ad anden Vej kan skaffe sig Arbejde, henvende sig til det lokale Arbetsförmedlingskontor; almindelig Hjælp fra Flygtningekontoret ydes ikke, med mindre den paagældende Flygtning kan dokumentere, at han ikke gennem Arbetsförmedlingen har kunnet faa anvist Arbejde, eller han har Lægeattest for ikke at kunne arbejde.

Enhver, der ansøger om Hjælp fra Flygtningekontoret, skal udfylde et Spørgeskema, som faas ved Henvendelse til Flygtningekontoret i Stockholm eller dets Distriktskontorer og Länsinspektører.

Iøvrigt gælder følgende særlige Regler:

1. Personer, der ikke kan arbejde paa Grund af Alder, Sygdom eller Graviditet, og som er ubemidlede, kan faa Understøttelse fra Flygtningekontoret. Det samme gælder Mødre med smaa Børn.

2. Gæld, som Flygtninge stifter, dækkes ikke af Flygtningekontoret. Enhver Flygtning maa derfor, før han paatager sig en Udgift, som han ikke selv kan dække, paa Forhaand forvisse sig om, at Flygtningekontoret vil betale den.

3. Den, hvis Arbejdsindtægt er saa ringe, at vedkommende ikke er i Stand til at forsørge sig selv og sin Familie, kan efter Omstændighederne faa Hjælp fra Flygtningekontoret.

4. Den, som er midlertidig arbejdsløs paa Grund af Sygdom, kan ansøge Flygtningekontoret om Hjælp i Sygdomsperioden. Den, som ligger paa Sygehus, Lasaret eller lignende, kan efter Ansøgning faa Lompenge fra Flygtningekontoret, saafremt de økonomiske Betingelser derfor iøvrigt foreligger. Ansøgningen maa være bilagt Lægeerklæring vedrørende Sygdommens Art og formodede Varighed. Hjælp er betinget af, at den paagældende ikke før Sygdommen har haft saa stor Indtægt, at han kunde have lagt Penge til Side til Betaling af sit Livsophold under eventuelle Sygdomsperioder eller Arbejdsløshedsperioder.

Enhver, der faar Hjælp under Sygdom, er forpligtet til at give Flygtningekontoret Meddelelse om, naar Arbejdet efter Sygdommens Ophør kan paabegyndes. Den, der har været indlagt paa Sygehus, maa give Flygtningekontoret Meddelelse om Udskrivelsen.

5. Flygtningekontoret yder, naar de økonomiske

Betingelser foreligger, Hjælp til Anskaffelse af fornødent Bohave og Køkkentøj, saafremt den paagældende Flygtning har lejet helt eller delvis umøbleret Bolig. De paagældende Genstande forbliver Flygtningekontorets Ejendom, men overlades vedkommende Flygtning til Brug under hans Ophold som Flygtning i Sverige, saa længe han har Anvendelse for Genstandene. De skal efter Brugen tilbageleveres til Flygtningekontoret i god Stand.

6. Ifølge Cirkulære fra Arbetsmarknadskommissionen er ubemidlede Flygtninge, som ikke ved Ankomsten er i Besiddelse af fornødne Beklædningsgenstande, berettiget til fra nærmeste Arbetsförmedlingskontor at faa udleveret Normalbeklædningsudstyr med Fradrag af de anvendelige Beklædningsgenstande, som vedkommende er i Besiddelse af.

Opmærksomheden henledes paa det Side 4 anførte, hvorefter Flygtninge **ikke maa pantsætte eller afhænde udleverede Beklædningsgenstande.**

Senere Supplering af Klæder maa Flygtningen principielt bekoste selv og kan kun forvente Hjælp hertil, saafremt han paa Grund af Sygdom eller Alder ikke er arbejdsfør eller — for Kvinders Vedkommende — har smaa Børn at passe eller undtagelsesvis kan anføre andre særlige Grunde.

SYGDOM.

1. Sygepenge og eventuelt Sygehusophold som Følge af Ulykke under Arbejde betales i Almindelighed af den svenske Ulykkesforsikring.

For andre Sygdomstilfælde gælder:

2. For ubemidlede Flygtninge betales Sygehusophold (Fællesstuetakst) af Flygtningekontoret, hvorfor Sygehusregningen skal tilstilles Kontoret. Sygehus- og Poliklinikbehandling er gratis paa Stockholms Stads Hospitaler, naar Behandlingen er rekvireret af en af Flygtningekontorets Læger.

Børn af ubemidlede Flygtninge fra Danmark behandles gratis paa svenske Hospitaler.

3. For ubemidlede Flygtninge betales Lægehjælp af Flygtningekontoret, hvorfor Lægen maa tilstille Flygtningekontoret Regningen. Det samme gælder for Medicin, forsaavidt denne er rekvireret af en Læge. Apoteket skal indsende Regning bilagt Receipt eller Lægeerklæring til Flygtningekontoret, der derefter tilstiller Apoteket Beløbet.

I Göteborg, Hälsingborg, Malmö, Stockholm og Uppsala er ansat danske Læger, der har gratis Konsultation.

Hvor der findes danske Læger, honoreres Apotekerregninger i Almindelighed kun, saafremt den paagældende Medicin er rekvireret af en af disse.

TANDBEHANDLING.

For ubemidlede Flygtninge betaler Flygtningekontoret nødvendig Tandbehandling. Forinden Behandling paabegyndes, maa Begæring om Hjælp indsendes til Flygtningekontoret bilagt Erklæring fra Tandlægen om Behandlingens Nødvendighed og Omkostningernes Størrelse. Ingen Behandling, der ønskes betalt af Flygtningekontoret, maa paabegyndes, forinden Hjælp dertil er bevilget af Kontoret. Undtaget er dog strengt

nødvendig Behandling i Tilfælde, hvor Patienten lider af Tandpine; men i saadant Tilfælde maa Ansøgning alligevel snarest indsendes til Flygtningekontoret. Efter Behandlingens Afslutning indsender Tandlægen sin Regning til Flygtningekontoret.

Til Flygtningekontoret i Stockholm er knyttet en dansk Tandlæge, hos hvem ubemidlede Flygtninge behandles gratis efter Rekvisition fra Flygtningekontoret.

Det understreges, at der i alle Tilfælde kun ydes Hjælp til den mest nødvendige Tandbehandling i den billigste Udførelse.

FØDSLER.

For ubemidlede Flygtninge betaler Flygtningekontoret nødvendige Omkostninger i Forbindelse med Fødsler. Spædbarns-Udstyr vil kunne faas, naar Ansøgning herom i god Tid før Fødslen indsendes til Flygtningekontoret bilagt de i Anledning af den forestaaende Fødsel modtagne ekstra Tekstilkuponer.

HJEM FOR ÆLDRE, BØRNEHJEM.

Flygtningekontoret kan besætte Pladser paa nogle Hjem for ældre samt nogle Børnehjem. Ansøgninger om Optagelse paa disse Hjem stiles til Flygtningekontoret i Stockholm.

RATIONERINGSKORT.

I Sverige gaar Rationeringen videre end i Danmark, idet Rationering ikke alene findes for langt flere

Fødevarer, men ogsaa for Beklædning og Tobak. De, som opholder sig paa Forlægninger, faar normalt ikke Rationeringskort til Fødevarer i den Tid, de opholder sig der, da Forlægningerne har fælles Licens for alle Beboerne. Men ved Afrejsen fra Forlægningen bør Flygtningene sørge for at faa Rationeringskort med ved Henvendelse til den stedlige »Kristidsnämnd» gennem Forlægningslederen. De stedlige Kristidsnämnder udsteder Rationeringskort for den Tid, man har Opholdstilladelse, og indfører i Passet, hvilke Rationeringskort der er udleveret.

Hver Søndag findes der i alle svenske Aviser en saakaldt Rationeringskalender, der giver Oplysning om, hvilke Rationeringskort der er i Kraft, og hvilke der gaar ud i Ugens Løb. Man maa sætte sig nøje ind i, hvor lange de enkelte Rationeringsperioder er, og hvor store Mængder af de enkelte Varer man kan købe i Perioden, saaledes at man kan fordele Indkøbene over hele denne.

Pas godt paa Rationeringskortene, da det er meget vanskeligt at faa erstattet bortkomne Kort.

Arbejdere i visse Fag kan faa Tillægskort til Fødevarer og eventuelt Arbejdsklæder. Ogsaa for Børns Vedkommende findes der særlige Tildelinger. Gravide Kvinder kan faa Ekstratildeling af Tekstilkort til sig og det ventede Barn nogle Maaneder før Fødselen. Flygtninge, der lejer Værelse og selv skal holde sig med Sengetøj, eller som indretter Lejlighed, kan hos Kristidsnämnden søge ekstra Tildeling af Tekstilkort. Oplysninger om disse Forhold faas ved Henvendelse til nærmeste Kristidsnämnd.

PENGEFORHOLD OG VEKSLING.

Mellem det danske Gesandtskab og Sveriges Riksbank er der truffet en Ordning om Veksling af danske Penge i herværende danske Flygtninges Besiddelse.

Ifølge denne Ordning kan enhver Flygtning fra Danmark, der er i Besiddelse af et af den svenske Socialstyrelse viseret dansk Pas eller svensk »Främlingspass», hos svensk Valutabank efter Kurs 86,40 faa *vekslet* danske Kroner indtil følgende Beløb pr. Kalendermaaned:

	<i>danske Kr.</i>
For enligstillede Personer	350. —
For samlevende Ægtefæller tilsammen	600. —
For hvert af de med Forældrene samlevende Børn	100. —

Vekslingen er betinget af, at den paagældende har afgivet en skriftlig Erklæring paa Tro og Love om sin Beholdning af Pengemidler, Guldmønt og Værdipapirer. Notering om danske Sedler indføres af Banken i den paagældendes Pas, saafremt saadan Notering ikke allerede maatte være foretaget af vedkommende Myndighed.

For Flygtninge, der alene er i Besiddelse af svensk »Nödfallsvisering» (se Side 4), er der Adgang til, mod Afgivelse af tilsvarende Erklæring, hos svensk Valutabank at veksle Kr. 250. — for hver Visumindehavers Vedkommende. Saadan Omveksling medfører ingen Begrænsning i Adgangen til, naar Pas er udstedt, at erholde maanedlig Veksling i Henhold til foranstaaende Regler.

Flygtninge, der grundet paa særlige Forhold maatte ønske Adgang til yderligere Veksling end det ifølge det foranstaaende fastlagte, maa rette Henvendelse herom til Flygtningekontoret.

Udlaan af Pas til Pengeveksling er strafbart baade for Pasindehaveren og for Ejeren af det Beløb, der veksles, og kan udover en eventuel Straf faa alvorlige Følger for begge Parter.

Først naar hele det deklarerede Kontantbeløb er vekslet, vil den paagældende kunne disponere over sine eventuelle øvrige Værdier og Tilgodehavender (Beløb paa spærrede Konti, Udbytte af Værdipapirer o. l.) i Sverige. Saadanne Dispositioner sker paa samme Vilkaar som med Hensyn til de kontante Beløb, dog at der gælder følgende Grænser for de maanedlige Dispositioner:

	<i>Indtil svenske Kr.</i>
For enligstillede Personer	300. —
For samlevende Ægtefæller tilsammen	500. —
For hvert af de med Forældrene samlevende Børn	100. —

De her omhandlede Dispositioner skal ikke indføres i den paagældendes Pas.

For Belaaning af danske Sedler og øvrige Tilgodehavender og Værdier tilhørende danske Flygtninge gælder Regler som anført under Vekslingsbestemmelserne. Dog kan der ydes Laan udover de anførte Grænser paa Betingelse af, at de overskydende Beløb indsættes paa Spærrekonto, over hvilken der kun kan disponeres i Overensstemmelse med de foran angivne Retningslinier.

Iøvrigt kan nærmere Oplysninger om **Bankkonti** faas ved Henvendelse til Afdelingen for finansielle Anliggender.

Om **Deponering** af Pengemidler i herværende danske Flygtninges Besiddelse er der mellem Sveriges Riksbank og det danske Gesandtskab truffet en Ordning.

Ifølge denne kan enhver Flygtning fra Danmark, der er i Besiddelse af Pas som foran anført, ved Foranstaltning af Flygtningekontoret i Stockholm indtil videre faa sine Pengemidler deponeret i Sveriges Riksbank.

Midler, der deponeres i Henhold hertil, vil til Trods for det i Sverige gældende Forbud mod Udførsel af udenlandske Pengesedler til sin Tid kunne udføres til Danmark.

Nærmere Oplysninger om dette og om Fremgangsmaaden for Flygtninge, der maatte være i Besiddelse af Pengemidler, der ikke paa noget tidligere Tidspunkt er deklareret (indført i vedkommendes Pas), faas ved Henvendelse til Flygtningekontorets Afdeling for finansielle Anliggender.

CENTRALREGISTER.

Et nødvendigt Grundlag for Flygtningekontorets Arbejde er Oplysninger om samtlige Flygtninges Data og Opholdssteder. Det er derfor vigtigt, at enhver Flygtning sørger for, at han er tilmeldt Flygtningekontorets Centralregister, og at han stadig holder Kontoret underrettet om Adresseforandringer. Enhver Flygtning, der ikke tidligere har tilmeldt sin Adresse

til Flygtningekontoret, bedes derfor indsende det i denne Bog indhæftede Brevkort nøjagtigt udfyldt.

Flygtningekontoret modtager ofte Forespørgsler om Flygtninges Adresser. Da man af principielle Grunde ikke kan opgive Adresser, omadresserer Flygtningekontoret i Stedet for Breve til danske Flygtninge, forsaavidt man er i Besiddelse af de paagældendes Adresser. Ønsker man Forbindelse med en Flygtning, hvis Adresse man ikke kender, kan man derfor enten indsende et Brev til Flygtningekontoret, der om muligt straks omadresserer og videresender det, eller gennem Flygtningekontoret anmode vedkommende om at sætte sig i Forbindelse med Spørgeren. For at sikre Breves og Forespørgslers rigtige Ekspedition bør man saa vidt muligt meddele Flygtningekontoret Adressatens fulde Navn, Fødselsaar og -dato samt Stilling og andre Oplysninger, der kan lette Adressatens Identifikation.

IDRÆT.

Under Flygtningekontoret er der oprettet en Idrætsafdeling, som skal støtte Idrætsarbejdet blandt danske Flygtninge i Sverige. Gennem Idrætsafdelingen vil der i saa stort Omfang som muligt blive draget Omsorg for, at danske Idrætsmænd og -kvinder kan fortsætte deres Træning og Uddannelse paa det sportslige Omraade, ligesom der gennem Idrætsafdelingen vil blive ydet Støtte og Hjælp ved Forhandling med svenske Idrætsorganisationer og ved Anskaffelse og Køb af Idrætsudstyr og Idrætsmateriel.

Idrætsafdelingen ønsker ikke blot at komme i For-

bindelse med tidligere Idrætsudøvere, men alle unge Mennesker, der har Interesse i og Vilje til at gøre en Indsats, bør henvende sig til Afdelingen for at komme i Gang med Idrætsarbejde og lære dette at kende.

Faa andre Fritidsbeskæftigelser kommer paa Højde med Idrætten, og under de nuværende Forhold vil den være særlig egnet til at beskæftige Tanker og Sind, ligesom det for mange vil være af største Betydning under de ændrede Levevilkaar og den ændrede Kost at holde Fysiken i Orden.

Ledelsen af det daglige Arbejde foregaar paa Flygtningekontorets Idrætskontor i Stockholm, hvortil alle Henvendelser skal stiles. I Malmö har Afdelingen en særlig Repræsentant, og endvidere er der i Göteborg, Hälsingborg og Lund dannet Foreninger, hvor der kan faas Oplysninger angaaende idrætslige Forhold de paa-gældende Steder. Der findes ligeledes i de fleste For-lægninger Sportsledere og Instruktører, hvorigennem Arbejdet paa det paagældende Sted formidles.

Danske Idrætsmænd, der ønsker at deltage i svenske Konkurrencer og Opvisninger, maa i Henhold til gæl-dende Bestemmelser i god Tid søge skriftlig Tilladelse hos Flygtningekontorets Idrætsafdeling med nøje An-givelse af Konkurrencens Art, Stedet, Tidspunktet og de økonomiske Betingelser.

Idrætsmærket.

Formaalet er at vække Lysten hos den danske Ung-dom til at øve Idræt, som fører til en alsidig Udvik-ling af Legemet og til at vedligeholde de engang vund-ne Færdigheder.

Mærket kan tildeles enhver Kvinde og Mand, som har dansk Statsborgerret, og som tilhører en Skytte-

Gymnastik- eller Idrætsforening under en af de hjem-lige Hovedorganisationer.

Bestemmelserne for Mærket vil blive sendt til Fore-ninger eller Sammenslutninger ved Henvendelse til Idrætskontoret.

Kontrol af Prøverne foretages af de svenske Di-striktskontrolører ved Henvendelse til nærmeste svenske Idrætsforening.

FORSKELLIGE OPLYSNINGER.

Radioapparater.

Til danske Flygtninge, der er beskæftiget ved Skov-arbejde, kan der af Flygtningekontoret stilles Radio-apparater til Raadighed, saafremt der findes mindst 5 danske Deltagere i Huggerkurset. Apparatet stilles til Raadighed for Deltagerne som Laan og maa ikke sælges, udlejes eller paa anden Maade overdrages til andre.

Opløses et Huggerkursus, skal Apparatet omgaaende tilbagesendes til Flygtningekontoret godt pakket og i samme Emballage som den, hvori Huggerkurset mod-tog Apparatet. Returfragten skal betales af Delta-gerne.

Tilsvarende gælder for Vejforlægninger.

Soveposer.

Til danske Deltagere i Huggerkurser kan der af Flygtningekontoret stilles Soveposer til Raadighed som Laan. Deltagere, der ønsker at modtage en Sovepose, maa paa dertil bestemte Blanketter indgive Ansøg-ning til Flygtningekontoret herom. Deltageren er an-svarlig for Soveposens forsvarlige Behandling, samt

for at den bliver tilbagesendt til Flygtningekontoret, naar vedkommende ophører med Skovarbejde. Fragten for Soveposens Tilbagesendelse maa udredes af Deltageren selv.

Ski.

Til danske Deltagere paa Huggerkurser eller Vejforlægninger kan der fra Flygtningekontoret stilles Ski til Raadighed som Laan. For Laan af Ski gælder samme Regler som anført for Soveposers Vedkommende, men hertil kommer yderligere, at Skiene paa Laanrens Bekostning ved Vinterens Udløb efter nærmere Meddelelse herom skal tilbagesendes til Flygtningekontoret.

Den danske Politilejr.

Danske Flygtninge, som ønsker at tilmelde sig den danske Politilejr, kan henvende sig til Flygtningekontorets Afdelingskontor, Lilla Nygatan 5, III, Stockholm og anmode om at faa tilsendt Ansøgnings-skema.

Indsendelse af Ansøgnings-skema er ikke ensbetydende med, at Ansøgeren vil blive optaget i Politilejren, da bl. a. Pladshensyn begrænser Tilgangen.

»DANSKEREN».

»Danskeren» er et privat oprettet 14-Dages-Blad, i hvilket Flygtningekontoret offentliggør sine Meddelelser til Flygtningene.

Bladet ledes af en Redaktionskomité, i hvilken alle københavnske Dagblade er repræsenteret uden Hensyn til Partifarve. »Danskeren» udkom første Gang den

5. November 1943 og udgaar nu i et Oplag paa ca. 11,000.

Abonnement koster 3 Kr. pr. Kvartal. Desuden har Bladet en Del saakaldte »Støtteabonnenter», der for at medvirke til Afholdelse af Udgifterne ved de mange Friabonnementer har tegnet et Abonnement til 10 Kr. pr. Kvartal.

Til de danske Forlægninger sendes »Danskeren» gratis i et betydeligt Antal Eksemplarer. Flygtninge udenfor Forlægningerne, der har godtgjort, at de ikke har Raad til at tegne Abonnement, kan faa Bladet gratis tilsendt.

En Betingelse for, at Bladet skal kunne naa frem til alle, som bor udenfor Forlægningerne, er, at man til enhver Tid holder Ekspeditionen underrettet om sin Adresse. Saasnart man flytter, bør man derfor skrive til: »Danskeren»s Ekspedition, Wollmar Yxkullsgatan 17—19, Stockholm. Ligeledes bør man klage til Ekspeditionen, hvis man ikke faar Bladet regelmæssigt i Hænde.

A D R E S S E R.

Kgl. Dansk Gesandtskab, Valhallavägen 70, Tlf. 11 44 53.

Flygtningekontoret:

STOCKHOLM.

Hovedkontor

(Sekretariat, Almindelig
Afdeling (Understøttel-
ser), Centralregister,
Kasse)

Klara Södra Kyrkogata
11,

Tlf. 23 18 60.

Arbejdsafdeling

Postadresse: Klara Söd-
ra Kyrkogata 11.

Tlf. 67 01 25.

Afdelingen for finansielle Anliggender

Jacobsgatan 24, 3 Tr.

Tlf. 11 65 71, 11 65 72.

Forlægningsafdeling

Klarabergsgatan 33

Tlf. 11 55 36.

Idrætsafdeling

Snickarbacken 6

Tlf. 11 28 53.

Kulturel Afdeling

Postadresse: Klara Söd-
ra Kyrkogata 11

Tlf. 67 01 25.

Pasafdeling

Snickarbacken 6

Tlf. 11 28 24.

GÖTEBORG.

Flygtningekontoret i Göte- borg

Södra Hamngatan 33

Tlf. 13 70 00, 13 89 00
og 13 61 26.

Göteborgskontorets Til- lidsmand i Alingsås

Torggatan 2

Tlf. Alingsås 669.

Göteborgskontorets Til- lidsmand i Borås

Åsbogatan 3, 2 Tr.

Tlf. Borås 19356.

MALMÖ.

Flygtningekontoret i Malmö

Skomakaregatan 12

Tlf. Malmö 75491.

Malmökontorets Tillids- mand i Hälsingborg

Emil Kalckar

Järnvägsgatan 19

Tlf. 19 508.

LÄNSINSPEKTÖRER:

Länsinspektör Ingvar
Jensen
Landsvägsgatan 1 B,
Karlskrona.
Tlf. Karlskrona 1526.

Länsinspektör Ernst
Christensen
c/o Kapten Krüsel
Östra Storgatan 91, Jön-
köping.
Tlf. Jönköping 5947.

Länsinspektör Orla
Larsen
Norra Esplanaden 18,
Växjö.
Tlf. Växjö 4020.

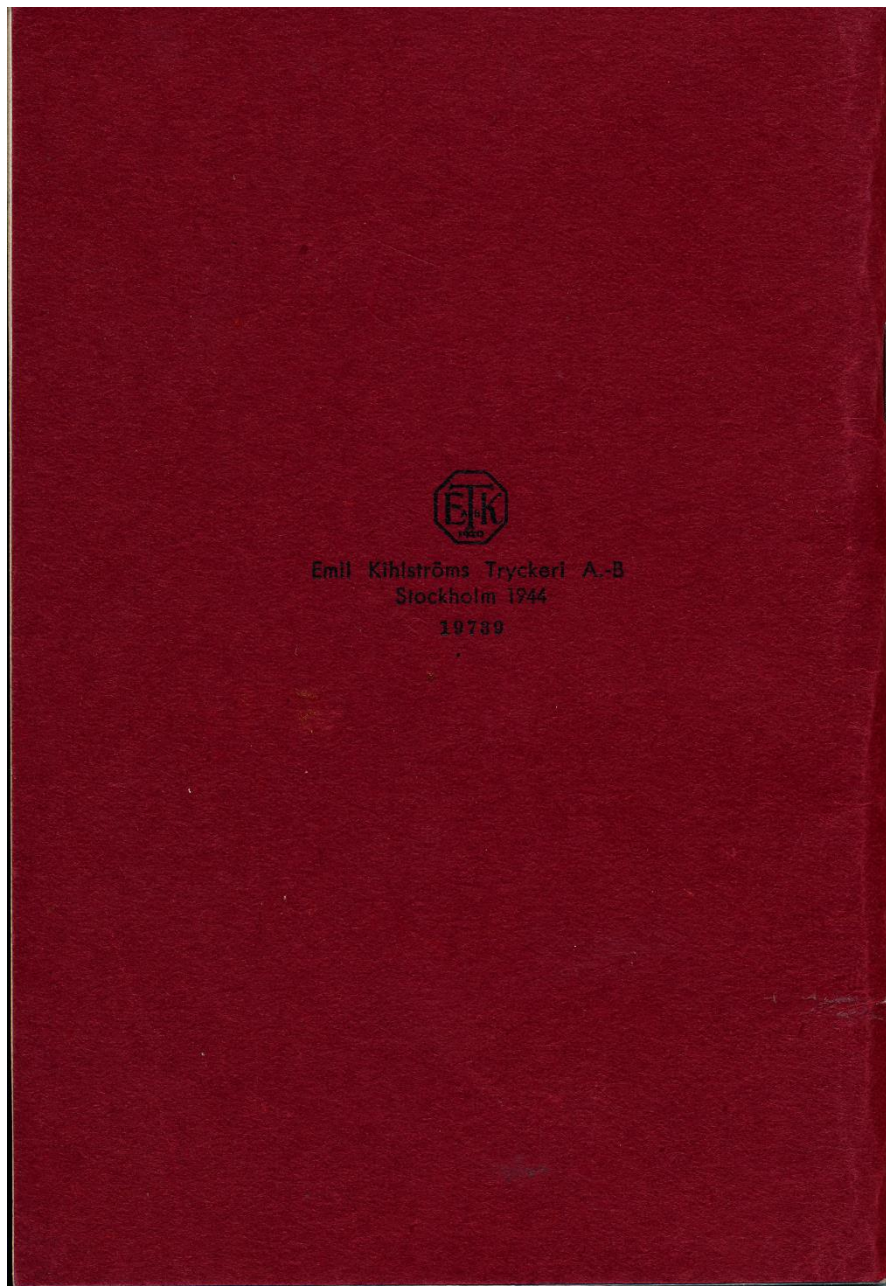
Länsinspektör Johannes
Hansen Höyer
Åsgatan 1 B
Eskilstuna.
Tlf. Eskilstuna 31142.

Fra 15. Juni 1944 ansættes Länsinspektörer i Borås, Falun, Gävle, Göteborg, Halmstad, Kalmar, Kristianstad, Linköping, Malmö, Norrköping, Skövde og Örebro.

OBS. Ved alle Henvendelser til Flygtningekontoret anføres fulde Navn, Fødselsaar og -dato samt nøjagtig Postadresse.

INDHOLDSFORTEGNELSE:

	Side
Indledende Bemærkninger	1
Modtagelsescentralerne	4
De danske Forlægninger	5
Pas og Opholdstilladelse	8
Arbejde og Arbejdsforhold	10
Studier, Skoler og anden Uddannelse	16
Studier	16
Skoleundervisning	19
Lærlingeuddannelse m. m.	20
Økonomisk Hjælp	21
Sygdom	24
Tandbehandling	25
Fødsler	26
Hjem for ældre, Børnehjem	26
Rationeringskort	26
Pengeforhold og Veksling	28
Centralregister	30
Idræt	31
Forskellige Oplysninger	33
Radioapparater	33
Soveposer	33
Ski	34
Den danske Politilejr	34
»Danskeren»	34
Adresser	36

Om kilden

Vejledning for danske flygtninge i Sverige

Den lille håndbog "Vejledning for danske flygtninge i Sverige" blev udsendt i juni 1944 af det danske flygtningekontor i Sverige. Bogen indeholder en lang række informationer, som var vigtige at kende til, når danskerne ankom som flygtninge til Sverige. Det beskrives for eksempel, hvordan modtagelsen af danske flygtninge foregik, hvordan forlægninger fungerede og hvilke regler for pas- og opholdsformaliteter, der gjaldt. Det var også i flygtningehåndbogen, at de danske flygtninge kunne læse om arbejds- og uddannelsesforhold, økonomisk hjælp, lægehjælp og rationeringskort.

Kilden er gengivet med tilladelse fra Dansk Jødisk Museum.